

Geachte gemeenteraadsleden,

Een reguliere begrotingsprocedure van een gemeenschappelijke regeling bestaat uit het opstellen van een kadernota en deze aan te bieden aan de deelnemende gemeenten voor zienswijze. Deze zienswijze worden vervolgens verwerkt in de conceptbegroting. Deze conceptbegroting wordt vervolgens ook aangeboden voor een zienswijze. Op deze manier zijn de gemeenteraden zo vroeg mogelijk in het begrotingsproces betrokken.

Met het besluit om te komen tot één regionale uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet en aanpalende regelgeving ontstaat een unieke overgangsjaar. Om deze reden de begroting 2023 niet in de reguliere begrotingsprocedure. In plaats van een kadernota is toegezegd om de financiële uitgangspunten begroting Zaffier 2023 aan te bieden aan de gemeenteraden.

In deze notitie nemen wij u mee in de financiële uitgangspunten die worden gehanteerd bij het opstellen van de conceptbegroting Zaffier 2023. Deze uitgangspunten zijn in feite dezelfde zoals die al door de colleges en raden zijn bekrachtigd in de besluitvorming over het eindrapport Bouwen aan SORA. De conceptbegroting krijgt u in april 2022 aangeboden voor een zienswijze.

Zaffier in 2023

De gemeenschappelijke regeling Zaffier zal met de fusie van een deel van de BUCH-werkorganisatie, Halte Werk en WNK Personeelsdiensten een centrale plek innemen bij de regionale uitvoering van de Participatiewet en aanpalende regelgeving voor alle deelnemende gemeenten. Concreet omvat dit de uitvoer van taken op het terrein van:

- Re-integratie: Bemiddelen, detacheren, begeleiden en ontwikkelen van mensen naar werk.
- Participatie: Het bemiddelen, begeleiden en ontwikkelen naar een activerende plek in de samenleving van mensen die zover van de arbeidsmarkt afstaan dat betaald werk op korte termijn geen perspectief is.
- Intern werk: Het organiseren en begeleiden van een beschermde werkplek voor mensen die loonvormend werk kunnen verrichten.
- Werken op locatie: Het organiseren en begeleiden van passend werk op de locatie van een externe partij.
- Inkomen: Het ondersteunen met inkomen van mensen die daar recht op hebben, inclusief de handhaving daarvan.
- Schuldhulpverlening: Het ondersteunen van mensen met een problematische schuld.
- Beleid & innovatie: Het ontwikkelen van beleid en het organiseren van innovaties in instrumenten en processen ten behoeve van de primaire werkprocessen.
- Inburgering: Het ondersteunen van nieuwe Nederlanders in het creëren van een plek in de samenleving.

Re-integratie- en Participatiebudgetten

Om invulling te geven aan de integrale regionale aanpak van Zaffier, is vastgesteld dat de door het rijk toegekende re-integratie- en participatiebudgetten integraal worden ingebracht. Het betreft de middelen voor de klassieke re-integratietaken die integraal onderdeel uitmaken van de algemene uitkering en de middelen voor Nieuw Wajong, Nieuw begeleiding en WSW (behalve gemeente Uitgeest, WSW wordt uitgevoerd door Ijmond Werkt). Bij elke circulaire vanuit het Rijk wordt de omvang van deze middelen separaat per gemeente zichtbaar gemaakt en beschikbaar gesteld aan Zaffier.

BUIG-budgetten

Na onderzoek bleek dat het op dit moment niet haalbaar wordt geacht om de BUIG-budgetten over te dragen aan Zaffier. De integrale inbreng zou wel een punt op de horizon kunnen zijn, omdat dit ook voordelen biedt, BUIG en de re-integratie – en participatiebudgetten zijn immers communicerende vaten: de resultaten die worden geboekt bij de re-integratie, hebben effect op de uitkeringslasten en dus het BUIG-budget. De resultaten van de regionale inzet van re-integratie – en participatiebudgetten worden dan gezamenlijk gedeeld. Bovendien dempt het de huidige fluctuaties per gemeente in de BUIG-saldi en wordt op regionaal niveau gekomen tot risicodeling.

Met de komst van de Participatiewet in 2015 ging echter de sociale werkvoorziening op slot en werd ook de toegang tot de Wajong nagenoeg afgesloten. Het gevolg was dat een nieuwe groep mensen met arbeidsbeperkingen de bijstand instroomde. Op het totale volume van de bijstand is de groep met een arbeidsbeperking weliswaar relatief klein, maar neemt wel jaarlijks toe. Op termijn leidt dit tot een financieel onhoudbare situatie.

Dat komt doordat de beschikbare middelen minder snel toenemen dan het aantal mensen dat met begeleiding aan de slag gaat en door het verdwijnen van de bonus nieuw beschermt. Daar komt bij dat deze mensen structureel afhankelijk blijven van begeleiding. Kortom voor een beperkte maar wel jaarlijks toenemende groep wordt ter financiering van de nodige structurele begeleiding een steeds groter beslag gelegd op de beschikbare re-integratie en participatiemiddelen. Bij een aantal gemeenten zien we nu al het beeld dat het gehele re-integratiebudget ingezet wordt om mensen aan de slag te houden. Of dat er getemporiseerd moet worden op het budget en dat het re-integratiebudget alleen wordt ingezet op bepaalde doelgroepen. Dat heeft tot gevolg dat het re-integreren van mensen zonder arbeidsbeperking onder druk komt te staan. Of dat er te weinig middelen zijn om maatschappelijke participatie te bevorderen; beide kerndoelstellingen van de Participatiewet en Zaffier. En dat is onwenselijk in het licht van de bredere opdracht van gemeenten om alle inwoners die dat nodig hebben te ondersteunen in het deelnemen aan de maatschappij.

Om dat op te lossen is het zogenoemde 'vliegwiel' bedacht. Door maximaal in te zetten op loonkostensubsidie, helpen we meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk en we besparen hiermee op de BUIG. Een deel van de besparing investeert Zaffier vervolgens weer terug in de doelgroep zodat er nog meer inwoners aan het werk kunnen; zo gaat het vliegwiel draaien.

Het algemeen bestuur van Zaffier gaat op basis van een inschatting van de arbeidsmarkt, de mogelijkheden van het klantenbestand en de beschikbaarheid van de middelen voor re-integratie jaarlijks bepalen welke ruimte er is voor inzet van BUIG-middelen voor de groep met arbeidsbeperking zodat er een financieel voordelige of ten minste neutrale businesscase ontstaat. Dat is vanuit financieel oogpunt voordelig, maar vanuit maatschappelijk oogpunt is er natuurlijk veel meerwaarde voor onze inwoners met een arbeidsbeperking: we creëren daarmee meer ruimte om hen aan de slag te krijgen.

Middelen voor schuldhulpverlening, uitvoering minimabeleid en inburgering

De uitvoering van de taken op het terrein van Schuldhulpverlening, uitvoering minimabeleid en inburgering worden ook bij Zaffier ondergebracht. De programmabudgetten die hiervoor binnen de begrotingen van de gemeenten beschikbaar zijn, worden bij Zaffier ingebracht.

Uitvoeringskosten

Uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is dat de uitvoeringskosten niet hoger mogen zijn dan de huidige kosten bij de zes gemeenten. Vanzelfsprekend heeft dit uitgangspunt invloed op de wijze waarop de ambities gerealiseerd kunnen worden.

Verdeelsleutel uitvoeringskosten

Bij het bepalen van de verdeelsleutel zijn we gestart vanuit de wens om de kosten op objectieve en transparante wijze aan de deelnemende gemeenten toe te rekenen. Hierbij zou dan gebruik gemaakt kunnen worden van objectieve verdeelsleutels die ook periodiek door het CBS worden vastgesteld. De meest relevante parameters zijn in dit verband inwoners van 18-65 en bijstandsontvangers. Die twee parameters doen het meeste recht aan de taken in het kader van inkomensverstrekking die bij Zaffier wordt neergelegd. Aan beide parameters dient dan een eigen gewicht toegekend te worden. Wanneer de verdeling van de uitvoeringskosten voor inkomensverstrekking moet aansluiten bij de verdeling van de uitvoeringskosten zoals die op dit moment voor Halte Werk geldt, moet aan de parameter Inwoners 18-65 de factor 1 worden toegekend en aan bijstandsontvangers de factor 0,64. Gebleken is dat deze verdeelsleutel op dit moment leidt tot een onevenwichtige verdeling van de kosten. Op grond van deze constatering en het uitgangspunt dat de huidige kosten het financieel kader vormen voor Zaffier, wordt vooralsnog gekozen voor verdeling van de kosten op historische basis. Op termijn is de wens uitgesproken om het bestuurlijk gesprek te voeren over en te komen tot een objectieve verdeelsleutel, zodat er ook op langere termijn duidelijkheid is over de verdeling van kosten.

Ook is het risico aanwezig dat, om te komen tot een optimale fiscale strategie voor Zaffier, de belastingdienst een objectieve verdeelsleutel eist. Het gesprek met de belastingdienst wordt in het eerste kwartaal van 2022 gestart.

Onvoorzien

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt voorgeschreven dat er een post onvoorzien wordt opgenomen om eventuele onverwachte gebeurtenissen of kosten op te kunnen vangen. De hoogte wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van de risicoanalyse. In het verleden is ervoor gekozen om dit op te nemen in de gemeentelijke begroting en niet bij de gemeenschappelijke regeling zelf.

Reserve

Hier wordt aangesloten bij de regionale richtlijn voor het eigen vermogen van gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat het eigen vermogen van Zaffier maximaal 2,5% van de totale lasten mag bedragen. Bij de start van Zaffier zal het eigen vermogen nihil zijn. Het eigen vermogen kan tot het maximum worden opgebouwd met nog te behalen positieve resultaten. Het algemeen bestuur besluit bij de jaarrekening over toewijzing en aanwending van positieve resultaten.

Overige

Net zoals alle andere gemeenschappelijke regelingen is Zaffier gebonden aan de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord (FUGR) en zullen worden gebruikt bij het opstellen van de conceptbegroting. Ook is er op dit moment nog onvoldoende zicht op het benodigde investeringsbudget dus deze kan pas worden opgesteld bij de concept begroting in april 2022.

Hartelijke groet namens Zaffier,

Bouwen aan SORA

Sociale Onderneming Regio Alkmaar

Jack Rutten
Willem van Eijk
Peter Schouten